

OLÁH ANNA

2011 Pávai Vajna Ferenc év – a „Hévizetek atyja” születésének 125. évfordulója

2011-ben ünnepelte a magyar tudós világ Pávai Vajna Ferenc születésének 125-ik évfordulóját. A „Hévizetek atyja” néven ismert geológusnak köszönhető az a közel 20 hőforrás, amelynek ma egész települések gyógykezelésre szakosodott idegenforgalma köszönheti létét. Ugyancsak neki tulajdonítható az a vitathatatlan tény is, hogy Magyarország ma termálvíz világhatalom. A feltárt kutak bőséges termálvizét korszerű szivattyúkkal – Izlandhoz hasonlóan – alternatív energiaként hasznosítja jó néhány magyar település. A hő részleges elvonásával szakaszosan más-más célt szolgál az a geotermikus energia, ami a Pávai által felszínre hozott, vagy az általa megjelölt kutakból származik. Szeged, Hajdúszoboszló, Karcag, Berekfürdő, Debrecen, Szolnok, a Rudas fürdő, a Margit-szigeti és a II. Városligeti termálfürdők és Cserkeszőlő örzi nevét.

2011-ben ünnepelte a magyar tudós világ Pávai Vajna Ferenc születésének 125-ik évfordulóját. A „Hévizetek atyja” néven ismert geológusnak köszönhető az a közel 20 hőforrás, amelynek ma egész települések gyógykezelésre szakosodott idegenforgalma köszönheti létét. Ugyancsak neki tulajdonítható az a vitathatatlan tény is, hogy Magyarország ma termálvíz világhatalom. A feltárt kutak bőséges termálvizét korszerű szivattyúkkal – Izlandhoz hasonlóan – alternatív energiaként hasznosítja jó néhány magyar település. A hő részleges elvonásával szakaszosan más-más célt szolgál az a geotermikus energia, ami a Pávai által felszínre hozott, vagy az általa megjelölt kutakból származik. Szeged, Hajdúszoboszló, Karcag, Berekfürdő, Debrecen, Szolnok, a Rudas fürdő, a Margit-szigeti és a II. Városligeti termálfürdők és Cserkeszőlő vize örzi nevét.

125 évvel ezelőtt - 1886. március 6-án született PÁVAI VAJNA FERENC, akinek geológusi munkássága szinte megváltoztatta Magyarország térképét.

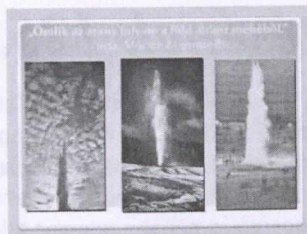
A Magyar Tudományos Akadémia, a Magyarhoni Földtani Társulat és a Magyar Állami Földtani Intézet a 2011-es esztendő Pávai Vajna Ferenc évnek nyilvánította, mert a magyarországi termálvizek felkutatásában és felszínre hozatalában elévülhetetlen érdemeket szerzett. Nélküle nem létezne még település szintjén sem pl. Berekfürdő, de Hajdúszoboszló és még számos település is ismeretlen lenne a világ számára a termálvíz nélkül.

A magyar szakmai intézmények és civilegyesületek úgy döntöttek, hogy a neves geológus tevékenységét és emberi nagyságát országos szinten olyan módon fogják megünnepelni 2011-ben, hogy a Pávai életmű minél szélesebb magyar és külföldi körben ismertté váljon.

Hajdúszoboszlón a különleges szagú hővíz keltette fel a kutatók figyelmét, s az 1100 méterről fakadó forrás helyén kisvártatva megépült a napjainkban is egész évben látogatható gyógyfürdő. Hajdúszoboszló mintegy 8 évtizede szolgálja a betegek gyógyulását, illetve az egészségesek lelki-testi felfrissülését. A karcagi gyógyvíz minősítését 1999-ben végezték el. Ez nátriumkloridos, hidrogénkarbonátos és igen sok ásványi anyagot tartalmazó hévíz, így összetételénél fogva kiválóan alkalmas mozgásszervi megbetegedések kezelésére, nőgyógyászati panaszok enyhítésére, egyes bőrbetegségek gyógyítására. A víz hőfoka a kútfejen mérve 70 °C. A kitermelhető vízmennyiség 1.000 l/perc.

Berekfürdőn baleseti rehabilitációra, degeneratív ízületi megbetegedések /arthrosis/, keringési zavarok /circulatio sanguinis/, ortopédiai elváltozások és krónikus ortopédiai panaszok/orthopaedia/ gyógyítására ad lehetőséget a gyógyfürdő, melyben komplex fizioterápiás osztály (nappali kórház) is rendelkezésre áll.

Pávai egyéb fúrásokkal – **Miskolc, Szolnok, Debrecen és Szeged**, valamint a fővárosban, **Budapesten** – fejtette ki áldásos tevékenységét, ezért ezen városok bevonásával ünnepelte az ország több fürdőhelye „szülőatyjának” születésnapját.

Az ő nevéhez fűződik Szeged, Hajdúszoboszló, Karcag, Berekfürdő, Debrecen, Szolnok fürdői, a Rudas fürdő, a Margit-szigeti és a II. Városligeti termálfürdő, a cserkeszőlői fürdő kútjainak kiásása. Ő tűzte ki a Rudas fürdőnél a nagy mennyiségű gyógyvizet adó fúrások helyét, valamint a tabáni, az alsó Margit-szigeti és a II. városligeti mélyfúrást. Ő hívta fel a figyelmet a Görömbölytapolcai-barlang vizének jelentőségére, s harcosan kiállt annak hasznosítása érdekében. A görömbölytapolcai (Miskolc-tapolcai) barlangfürdő hasznosítása halála után harminc évvel valósult meg.

Miskolctapolcai barlangfürdő

Berekfürdőn a magyar irodalom nagyjai állítottak emléket az „aranyvíznek”. Neveik márványtáblára vésve díszítik a fürdő bejáratát.

„Ömlik az arany folyam a föld áldott méhéből.” (1932, MÓRICZ ZSIGMOND)

„Bámuló embertömeg vette körül az ég' felé sugárzó oszlopot, hiszen az alföld mélysége üzent – van még számotokra út és élet” (1934 FÉJA GÉZA)

„Nekem az ég oltára a Nagykunságban van. Egészen pontosan Berekfürdőn” (KÖRMENDI LAJOS)

PÁVAI VAJNA felhívta figyelmünket korunk egyik legnagyobb magyar kincsére, a termálvízre és nevezetesen arra, hogy Magyarország geotermikus világhatalom. Jelentősebb szakírásai ebben a témában többnyire a Hidrológiai Közönyben jelentek meg: Néhány cikk címe: *Magyarország hévizei s azok felkeresése és kitermelése; A forró oldatok és gőzök-gázok szerepe a barlangképződésnél; Hőenergiabányászat és lehetőségei; Új gyógyforrások Budán; A Tabán új termális gyógyforrásai.*

Pávai Vajna Ferenc eleget tett EÖTVÖS JÓZSEF felszólításának, jó hírünk, tudományunk határokra is eljut, s ez azoknak a gyógyultan hazautazó külföldi vendégeknek is köszönhető, akik fél évet Berekfürdőn, Hajdúszoboszlón, vagy más, Pávai által felszínre hozott termálvízű fürdőn töltenek.

Videofilmek a tárgyban:

<http://www.youtube.com/watch?v=0tq27j9-VWU>

<http://www.youtube.com/watch?v=tvweli8yYME&feature=related>

A szerző elérhetősége.

Oláh Anna

e-mail: olahannamari@t-online.hu

A GYÓGYÍTÁS AZ
EGÉSZSÉGTUDOMÁNY
FONTOS KÉRDÉSEI